

KURJER LITTEWSKI

w WILNIE dnia 5. Lutego V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 24 stycznia. Woenny Minister General infanteryi Wiazmitinow dla słabości zdrowia na własną prozbę uwolniony jest od służby. General artylleryi Graf Arakczew będzie Ministrem woennym. Od armii GM. Wsiewołożski został Szefem Elizabetgradzkiego półku huzarów. Od armii GM. Balk będzie kommandantem Ryskiego półku dragonii. Leibgardyi Siemionowskiej Półkownik Liapunow kommandantem Pskowskiego półku muszkietyerów. Dworu J. J. Mości aktualny Kammerher Wasilczykow, Kammeriunker Apraxin na własne żądanie umieszczeni są w armii. Półkownik Kozłowski Szef Staroskolskiego półku muszkietyerów umieszczony w Alexandryiskim huzarów. Naznaczeni kommandantami Jziumskiego półku huzarów Półkownik Tolstoy, Kexholmskiego muszkietyerów Podpółkownik Kniażin, 3 strzelców Półkownik Wołkow.

Wymazują się z rang listy umarli. Szef Tiraspołskiego półku dragonii GM. Treiden. Szef 28 półku strzelców Półkownik Nesterow. Litewskiego półku muszkietyerów Półkownik Lebiadnikow. Uwolnieni od służby dla słabości zdrowia Szef Elizabetgradzkiego półku huzarów GM. Jurkowski z mundurem i pensją połowy gaży. Szef 16 półku strzelców GM. Lychaczew z mundurem i pensją połowy gaży, obydwu w nadgodę służby więcej 30 letniej. Półkownik Durnowo. Kawalergardów Rotmistrz Graf Wasilew z rangą Półkownika. Leibgardyi konney Rotmistrz Hinc z rangą Półkownika i mundurem. Półkownik Łukianow z mundurem i pensją całej gaży. GM. De Pont le-roi do służby przyięty w morskiej artylleryi. Kapitan Grevens został Kapitanem nad Cronstadzkim portem. Podpółkownicy Chevandin i Marin zostali Półkownikami w 4 półku morskim. Fligel Adiutant s. p. Imperatora Pawła I. Graf Medem został aktualnym Kammerherem. Kolleski konsyliarz Maliszewski uwalnia się od służby z pensją roczną po 1875 rubli.

W porcie Balakławskim ustanowiono komorę celną pod następującymi warunkami. 1. Tu mają być wprowadzane i ztąd wywożone towary na samych tylko okrętach należących do kupców Rosyiskich idące. 2. Gdy okręt zawinie do portu, jeśli przybył z miejsc podeyrzanych, naprzód żądać trzeba od szypa świadectwa, czyli statek, ludzie, ładunek są już oczyszczone w której z kwarrantan Czarnomorskich, w przeciwnym razie okręt zupełnie nietknięty odesłać do najbliższej kwarrantany; równie gdy przyszedł z drugich portów Rosyisko Czarnomorskich, należy domagać się u szypów pomienionego świadectwa. 3. Przycho-

dzące z ładunkiem statki do Balakławy iakoteż ztąd wychodzące nie mają być wpuszczane do Sewastopola. 4. Jeżeli okręt kupiecki nawałnością będzie zapędzony do Sewastopola, czyli też na woennych statkach będą przywiezione towary, odsyłane być mają do Balakławy dla oczyszczenia i cła opłaty.

Od tego czasu iak staraniem rządu szczepienie ospy krowiej zostało wprowadzone do wszystkich Gubernii państwa Rosyiskiego, od r. 1804 do 1807 wszczepiono ją 281753 dzieciom z najpomyślniejszym skutkiem; dziś to szczepienie jest używane nie tylko w najodleglejszych Guberniach, ale też w rozmaitych narodach koczujących, iako to u Samoiedów, Tatarów, Kałmuków, Kirgizów mianowicie zaś między Biuratami którzy mieszkają na drugiej stronie jeziora Baikal. W niektórych Guberniach to zbawienne lekarstwo jest używane od r. 1804, najbardziej w Inflantskiej, Małorossyiskich Połtawskiej, Czernihowskiej, Wołochodzkiej, Saratowskiej, Kurlandzkiej, Finlandzkiej, kilku innych. Ie wiadomo jest rządowi z przysłanych rapportów, od wprowadzenia tej operacyi pożytecznej do Rosyi, ogółem wszczepiono ospę krowią do r. 1807 319919 dzieciom z pomyślnym skutkiem; to jest r. 1804 66835, r. 1805 93207, r. 1806 119751 najwięcej zaś wszczepiono w Guberniach następujących; w Małorossyiskich Połtawskiej i Czernihowskiej 63354 w Inflantskiej 20353, w Wołochodzkiej 15994, w Woroneżskiej 18667, w Kurskiej 22113, w Finlandzkiej 11446, w Moskiewskiej 13830, w Saratowskiej 13776, w Jrkutskiej 9215. To godna uwagi, że z tak ogromnej liczby dzieci iedno nawet nie umarło od szczepienia ospy krowiej. To jeszcze przydać należy, że w wyrażonej liczbie dzieci te tylko są położone o których wiadomość przysłana była do Ministra wnetrznych interessów z przyzwoitemi świadectwami od rządu miejscowego; wielu zaś innych nie umieszczono, którym ospę krowią szczepili lekarze praktykujący wolnie; i nie przestali do zwierzchności raportu o tém dokładnego.

Obywatele Gubernii Nowogrodzkiej zawsze dystyngwujący się gorliwością o dobro powszechne, okazali ją i teraz przykładając się do oświecenia narodu chwalebniemi ofiarami. Staroruski mieyski urzędnik Sewerikow nakłonił całe zgromadzenie, ażeby oddało w dzierżawę wieczną dom murowany dwu piętrowy szkołom, który z naprawą kosztował 9 t. rubli. Biełozierski kupiec Horin wystawił kosztem własnym dom murowany na szkołę, na któryłożył 5 t. rubli. Kiryłowski urzędnik mieyski Szelepin namówił gromadę mieyską,

ażebym na szkołę dawała corocznie po 250 rubli. Czerepowski urzędnik kupiec Demidow darował szkole własny dom drewniany oceniony 500 rubli, gromada zaś obowiązała się pismem dawać na szkolne wydatki corok po 150 rubli.

W I E D E N d. 27 stycznia. Wszystkie prowincje Monarchii Austryackiej idą za przykładem danym od Seymu Węgierskiego, który wyznaczył poselstwo uroczyste z powinszowaniem Cesarzowej małżonce Franciszka I. Pierwsze to uczyniły stany Styryjskie, których deputacya z równą okazałością zawczora u dworu była przyjęta iak Węgierska; gwardye paradę czyniły; Graf Altems miał mowę, i łaskawą odpowiedź usłyszał. Tegoż dnia Cesarz odbierał przysięgę wierności od 9 tajnych konsyliarzów w prowincyach mianowanych którzy są. Waldstein Biskup, Samogyi, Semsey, Ulm, Zamoyski, Ossoliński, Lanckorński, Breuner, Wetterani. Nazajutrz Monarcha w zamkowym kościele przyjmował kawalerów orderu Węgierskiego S. Stefana z obrządkami iakie były niedawno zachowane w przyjęciu kawalerów złotego Runa, passował ich i odbierał przysięgę. Dziś GL. Hogendorp poseł Króla Holenderskiego miał wstępną audyencyą.

Arcy X. Rainery został mianowany Generałem artylleryi. Arcy X. Franciszek brat nowej Cesarzowej Generałem kawaleryi. Wakujący regiment piechoty GL. Sporck oddano GL. Zedtwitz; regiment Nro 24 GM. Strauch, regiment Hilburghausen GM. Kottuliński, 57 GL. Auerberg, półk huzarów Cesarza GL. Szenkeresty. GM. Stoianich umarł. W. Podkomorzy Wrba otrzymał od Cesarzowej w podarunku tabakierę bogato bryllantowaną.

Handel portu Trieste podnosi się i upada na przemianę; nie dawno Angielskie eskadry krążące między Wenecją i pomienionem miastem nie dozwalały żadnemu okrętowi zawiać; później te same w uściu Adryatyckiego morza stanowszy równą żeglarzom przeszkodę czyniły; zkończyło się na tém że same iuż tylko statki Sycylijskie i Maltańskie płynąć bezpiecznie mogły. Lecz i z tego cieszyli się kupcy Austriaccy nie długo; rząd Francuzki ogłosił, że okręta wychodzące z Malty i portów Sycylijskich za nieprzyjacielskie pozycytane będą zabierane; tym sposobem ginie ostatnia nadzieia. W Wenecyi po wyjeździe Napoleona pilniey pracować zaczęto nad wystawieniem flotty; okręta wojenne iuż dokończone uzbierać zaczęto, zaczęte kończyć, nowe budować rozmaitey wielkości w liczbie znaczney. Spodziewa się Wice Król Eugeniusz na wiosnę mieć w tych stronach potęgę morską oddalić Anglików zdolną i wolność żegludze przywrócić.

Po oddaleniu się G. Moore z Sycylii do Anglii, i uprowadzeniu 10 t. żołnierzy posiłkowych, został sam tylko G. Stuart z garstką Anglików w Messinie; w takich okolicznościach należałoby obywatelom wyspy lękać się lądowania Francuzów, którzy woyska swoje w Neapolitańskim kraju znacznie pomnożyli; ale Lord Collingwood ciągle trzyma w ciastninie przedzielającej ląd Włoski od

Sycylii eskadrę złożoną z kilku okrętów liniowych i fregat; mała wprawdzie siła, iednak ubezpiecza wyspę, dopóki Francuzi i Hiszpani nie przewadzą do Neapolu eskadr swoich z Wenecyi, Genui, Toulonu, Carthageny, któremu połączeniu mogą ieszcze zapobiedz Admiraliowie Angielscy w portę górniącey krążący po morzu śródziemnem.

Odnawia się pogłoska że Królestwo Westfalskie w granicach swoich ma być znacznie rozszerzone, tymczasem Król Hieronim zachowując w całości Akademię Goettingen, Halle, Marburg, zamknąć kazał w Helmstadt i Rinteln, ponieważ tych utrzymywanie byłoby uciążliwe dla skarbu publicznego zwłaszcza w pierwiastkach. Kommissarze od Imperatora Napoleona wyznaczeni w krajach Niemieckich zabierają na rzecz jego połowę dobr skarbowych, które mają być rozdane między Generałów Francuzkich najlepiej zasłużonych; Fuldeńskie oszacowano pół dziesiąta milliona złot. ryńs.

Rzym utracił niedawno iedną z celniejszych ozdób swoich. Wiadomo że X. Borghese który zaślubił Paulinę siostrę Monarchy Francuzkiej wdowę zmarłego w S. Domingo G. Leclerc, sprzedał Villa Borghese i zbior rzadki obrazów, rzeźby, innych osobliwości starożytnych i nowych w tym domu rozkosznym będący; wszystko iuż wywieziono do Paryża. Dawny właściciel w zamianę bierze znaczne dobra w krajach Niemieckich położone, kilka millionów złot. ryńs. szacowane; nadto ieszcze ze skarbu Francuzkiego przydano iemu kilka millionów franków gotowizną.

o ustąpieniu woysk Francuzkich ze Szląska i drugich prowincyi państwa Pruskiego pewney wiadomości niema; to niewątpliwa, że do Stettinu i Custrinu niedawno zprowadzono bardzo wiele dział i ammunicyi; żywności nakoniec tak wiele, żeby na całoroczną potrzebę mogła wystarczyć nayliczniejszym garnizonom.

L O N D Y N d. 10 stycznia. Kraiowe i zagraniczne pisma są napełnione projektami naiechania dzierżaw kompanii naszej wschodnio Indyjskich; dwa są do tego podane środki; wysłać nieprzyjazne woyska z Europy nad morze Caspijskie, ztamtąd wprowadzić do państw niegdy W. Mogola, czyli też zniechęciwszy Perskiego Króla doradzić iemu ażebym z granic swoich sam wtargnął. Projektu pierwszego wykonanie ma więcej trudności, daleką podróż, dzikie pustynie, mniej zdrowe powietrze. Drugi zdaie się łatwiejszy; pamiętają ludzie, iak r. 1737 Kulikan Szach Nadir na czele 100 t. Persów przeszedł rzekę Indus, Mogola zwyciężył, skarby wydarł niezmiernie, tron do upadku nachylony zostawując słabemu nieprzyjacielowi. Dziś woyska Perskie znajdą odpor w twierdzach Angielskich i żołnierzu Europejskim, lecz tego mała iest liczba; 100 t. Indyanów na żołdzie kompanii utrzymywanych trudno mieć wiernymi i gorliwymi, iak pokazują kilkakrotne bunty. Przydaymy Marattów nie zupełnie pokonanych, poddaństwo Tippu Saiba i wielu Xiążąt, którzy czekają wybawiciela, ztąd wnieść możemy, iakie niebezpieczeństwo grozi nam w tych stronach, zktąd od r. 1760 niewyrachowane bogactwa przewadzamy.